

EKP:n pankkivalvonta: Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetit vuodelle 2016

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetit vuodelle 2016 ilmentävät valvonnan painopistealueita alkavana vuonna. Niitä valittaessa on otettu huomioon EKP:n valvonnassa olevien pankkien tärkeimmät riskit sekä laajempi talouskehitys, sääntelymuutokset ja valvontatilanne.

Yhteisen valvontamekanismin piirissä olevien pankkien tärkeimmät riskit on määritetty yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa. Pohjana käytettiin yhteisten valvontaryhmien kokoamia tietoja, EKP:n makro- ja mikrovakausanalyseja sekä muiden organisaatioiden raportteja. Tärkeimmiksi riskeiksi osoittautuivat liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit. Muiden riskien merkitys vaihtelee maittain. Seuraavaksi tärkeimpiä olivat luottoriski ja suuret järjestämättömät saamiset, riskituottojen äkillinen karttaminen, menettelytapa- ja hallintoriskit, valtioriski, geopoliittiset riskit ja nousevien markkinatalouksien lisääntyvät heikkoudet, tietotekniset riskit ja kyberrikollisuus, sekä pankkien mahdolliset vaikeudet tulevien lakisäätteisten pääomavaatimusten täyttämässä.

Yhteisen valvontamekanismin valvontatyön ohjenuoraksi vuodelle 2016 on valittu viisi painopistealuetta. Tavoitteena on varmistaa, että pankit pystyvät puuttumaan riskeihin tehokkaasti. Painopistealueiksi otettiin 1) liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit, 2) luottoriski, 3) vakavaraisuus, 4) riskienhallinta ja tietojen laatu sekä 5) maksuvalmius. Kaikilla painopistealueilla käynnistetään valvonta-aloitteita, joista osa jatkuu vielä vuoden 2016 jälkeenkin.

Riskejä ja prioriteetteja on kuitenkin paljon enemmän kuin mitä edellä on lueteltu. Pankkikohtaisesti voidaan tarvita erilaisia valvontatoimia, sillä luottolaitosten riskiprofiilit poikkeavat toisistaan. Prioriteettien avulla voidaan kuitenkin koordinoida valvontatoimia ja varmistaa siten, että eri pankkien valvonta on yhdenmukaista ja tehokasta ja mitoitettu valvottavan mukaan. Näin edistetään toimintaedellytysten tasapuolisuutta ja vahvistetaan valvonnan vaikutusta.

Valvontatoimi:

Selvitys pankkien
kannattavuustekijöistä

Liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit

Aivan keskeinen riski liittyy pankkien liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen. Haasteina ovat etenkin suuret arvonalentumistappiot ja pitkä matalien korkojen kausi. Vuonna 2016 yhteinen valvontamekanismi hyödyntää aiempaa pankkien liiketoimintamallien parissa tehtyä työtä ja kannattavuusanalyseja ja käynnistää kannattavuusselvityksen, jossa pankkien kannattavuustekijöitä tarkastellaan paitsi yritystasolla myös liiketoimintamalleittain. Kannattavuustekijöiden analyysin avulla voidaan helpommin löytää ne pankit, joiden kannattavuus on rakenteellisesti alhainen. Tässä yhteydessä keskitytään muun muassa selvittämään, onko kannattavuuden taustalla esimerkiksi luottopolitiikan keventäminen taikka lyhytaikaisen rahoituksen käytön tai riskinoton lisääminen, joka on ristiriidassa pankin ilmoittaman riskinottovalmiuden kanssa.

Valvontatoimi:

Järjestämättömien luottojen tarkastelu

Selvitys IFRS 9 -standardista

Luottoriski

Valvojien on syytä kiinnittää erityistä huomiota kasvaneeseen järjestämättömien lainojen määrään. Yrityksille ja/tai kotitalouksille myönnettyjen lainojen luokituksen heikkeneminen ja luotonantokriteerien höltyminen ovat huolenaiheena useissa yhteisen valvontamekanismin piiriin kuuluvissa maissa ja etenkin niissä, joissa kriisin vaikutukset ovat tuntuneet erityisen voimakkaasti. Järjestämättömiä luottoja tarkasteleva työryhmä tutustuu tilanteeseen luottolaitoksissa, joilla on paljon järjestämättömiä lainoja, ja ehdottaa jatkotoimenpiteitä. Valvontaa tehostetaan myös pankeissa, joissa riskit ovat keskittyneet esimerkiksi kiinteistöpuolelle. Luottoihin liittyy myös rahoitusinstrumentteja koskevan IFRS 9 -tilinpäätösstandardin käyttöönotto. Suunnitteilla on selvitys standardin mahdollisesta vaikutuksesta pankkien arvonalennuskäytäntöihin sekä siitä, miten pankit valmistautuvat standardin käyttöönottoon.

Valvontatoimi:

Vakavaraisuuden
hallintaprosessin (ICAAP) laatu
ja johdonmukaisuus pankeissa

Pankkien sisäisten mallien
arviointi

Vakavaraisuus

Vakavaraisuus on tärkeä yhteisen valvontamekanismin prioriteetti myös vuonna 2016. Painopisteinä ovat pankkien vakavaraisuuden hallintaprosessin (Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP) laatu ja johdonmukaisuus. Pankkien valmiuksia sisäiseen stressitestaukseen selvitetään, ja valvojien suunnitelmissa on stressitestejä, kuten Euroopan pankkiviranomaisen koordinoimat stressitestit koko EU:ssa. Vuonna 2016 valvonnassa myös seurataan pankkien pääoman laatua ja koostumusta (myös osana kansallisten valvontaviranomaisten harkinnanvaran yhdenmukaistamista) sekä tarkkaillaan pankkien valmistautumista uusiin sääntelystandardeihin (esim. tappioiden kattamiseksi käytettävissä olevaa kapasiteettia sekä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevat vaatimukset) ja niiden myötä sellaisia pääomainstrumentteja koskeviin vaatimuksiin, joihin voidaan soveltaa velkakirjojen arvon alaskirjausta. Lisäksi käynnistetään monivuotinen selvitys pankkien sisäisistä malleista.

Riskienhallinta ja tietojen laatu

Valvontatoimi:

Valvontaodotusten selittäminen
pankkien johdolle

Selvitys Baselin
pankkivalvontakomitean
periaatteiden noudattamisesta

Pankkien riskienhallintaa tarkastellaan tilanteessa, jossa kannattavuus on alhainen, tuottoa haetaan aktiivisesti ja edullista keskuspankkirahoitusta on tarjolla runsaasti. Finanssikriisin yhteydessä kävi lisäksi ilmi, että pankkien johdolla ei aina ollut käytettävissään riittäviä tietoja riskeistä, jotta he olisivat voineet tehdä asianmukaisia liiketoiminta- ja riskienhallintapäätöksiä. Yhtenä yhteisen valvontamekanismin prioriteettina onkin laatia pankeille selkeät tiedonkulkuun liittyvät valvontaodotukset. Pankkien johdon tulee edellyttää ja myös saada riittävästi tietoa riskeistä, jotta he voivat arvioida kattavasti, onko johonkin liiketoimintapäätökseen liittyvä riskitaso ristiriidassa pankille määritetyn riskinottovalmiuden ja riskilimiittien kanssa. Asianmukainen riskiperusteinen päätöksenteko ja siten myös riskienhallinta edellyttää, että tiedot ovat laadukkaita ja riskit pystytään määrittämään koko yrityksen tasolla. Yhteinen valvontamekanismi tekee selvityksen riskitietojen koontivalmiuksia ja riskien raportointia koskevien Baselin pankkivalvontakomitean periaatteiden noudattamisesta. Selvityksellä myös vahvistetaan yhteisen valvontamekanismin vuonna 2015 tekemän riskienhallintaa ja riskitoleranssia koskeneen selvityksen seuranta. Tietojen laadun ja tietoturvan varmistamiseksi tarvitaan myös ajan tasalla oleva tietotekninen infrastruktuuri. Tietotekniset riskit ovat siis mukana analyysissä.

Maksuvalmius

Valvontatoimi:

Luottolaitosten maksuvalmiuden
hallintaprosessia (ILAAP)
koskeva dialogi

Vuonna 2015 valvojan arviointiprosessissa ilmeni, että likviditeettiriskien hallintaa koskevat valvontaodotukset eivät vielä täyttyneet kaikkien pankkien kohdalla. Yhteinen valvontamekanismi kiinnittää siis erityistä huomiota pankkien maksuvalmiuden hallintaprosessiin (Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes, ILAAP). Tarkoituksena on käydä läpi edistystä likviditeetti- ja rahoitusriskien hallintamenettelyjen käyttöönotossa ja ylläpidossa niin normaalitilanteessa kuin häiriötilanteissakin.

Yhteisen valvontamekanismin piirissä olevat maat

- Yhteinen valvontamekanismi
- Euroopan unioni

